

A. BARANAUSKO IR A. VIENUOLIO-ŽUKAUSKO MEMORIALINIO MUZIEJAUS AIŠKINAMASIS RAŠTAS

PRIE 2020 METŲ GRUODŽIO 31 D. FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS

1. BENDROJI DALIS

1.1. A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus yra biudžetinė įstaiga, turinti viešojo juridinio asmens statusą. Įstaiga Valstybiniame registrų centre įregistruota 1998 m. kovo 30 d. Nr. 031220. Kodas 190060724, buveinė A. Vienuolio g. 2, Anykščiai, LT-29147. A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus steigėjas Anykščių rajono savivaldybė, identifikavimo kodas 188774637.

1.2. A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus pagrindinė veikla – Muziejų eksploatavimas, istorinės, kultūrinės ir švietėjiškos svarbos objektų išsaugojimas ir rodymas. Šiuo metu įrengtos ekspozicijos A. Baranausko klėtelėje, Antano Vienuolio-Žukausko memorialiniame name-muziejuje, Jono Biliūno memorialinėje sodyboje, Bronės Buivydaitės memorialiniame name-muziejuje, Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių memorialiniame muziejuje, Arklio muziejuje, Siauruko muziejuje bei Šeimyniškėlių piliakalnio istoriniame komplekse.

1.3. Muziejus yra paramos gavėjas.

1.4. Muziejaus finansiniai metai yra kalendoriniai metai: finansinių metų pradžia – sausio 1 d., pabaiga – gruodžio 31 d.

1.5. Ataskaitinio laikotarpio pradžioje muziejaus vidutinis darbuotojų skaičius – 37, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 37.

1.6. 2020 m. muziejuje asmenų, kurie teikė paslaugas ir atliko darbus pagal kitas nei darbo sutartis, savo ekonomine prasme atitinkančias darbo santykių esmę nebuvo.

1.7. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje muziejus kontroliuojamų ir asocijuotų įmonių neturėjo.

2. APSKAITOS POLITIKA

2.1. Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus finansinių ataskaitų rinkinys parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais, bei kitais teisės aktais, taisyklėmis, apskaitos politika, patvirtinta A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus direktoriaus įsakymu.

2.2. Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas yra pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka nematerialiojo turto apibrėžimą ir visus nematerialiojo turto pripažinimo kriterijus, pateiktus 13-ajame VSAFAS „Nematerialusis turtas“.

Nematerialusis turtas pirminio pripažinimo metu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina. Išlaidos, patirtos po piršto ar susikurto nematerialiojo turto pirminio pripažinimo, didina nematerialiojo turto įsigijimo savikainą tik tais atvejais, kai galima patikimai nustatyti, kad patobulintas nematerialusis turtas teiks didesnę ekonominę naudą, t.y. kad atliktas esminis nematerialiojo turto pagerinimas.

Po pirminio pripažinimo nematerialusis turtas, kurio naudingo tarnavimo laikas ribotas, finansinėse ataskaitose yra parodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir nuvertėjimą, jei jis yra.

Nusidėvėjimas (amortizacija) skaičiuojamas tiesiogiai proporcingu metodu. Tam tikro nematerialiojo turto vieneto amortizacija pradedama skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas

naudoti, pirmosios dienos ir nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio, kai naudojamo nematerialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas to turto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos. Nematerialiojo turto likvidacinė vertė lygi nuliui.

Muziejaus nematerialusis turtas amortizuojamas:

Nematerialiojo turto grupė	Naudingo tarnavimo laikas, metais
Programinė įranga	1
Patentai ir licencijos	2
Kitas nematerialusis turtas	2

2.3. Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka ilgalaikio materialiojo turto apibrėžimą ir visus jo pripažinimo kriterijus, pateiktus 12-ajame VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“.

Įsigytas ilgalaikis materialusis turtas pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina.

Minimalią ilgalaikio materialiojo turto vertę (įsigijimo ar pasigaminimo savikainą), nuo kurios turtas pripažįstamas ilgalaikiu materialiuoju turtu, nustato Lietuvos respublikos Vyriausybė. Minimalios ilgalaikio materialiojo turto vertės kriterijus netaikomas nekilnojamam turtui, kilnojamosioms kultūros vertybėms, kitoms vertybėms.

Po pirminio pripažinimo ilgalaikis materialusis turtas, išskyrus žemę ir kultūros vertybes (kilnojamąsias, nekilnojamąsias), finansinėse ataskaitose rodomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir nuvertėjimą, jei jis yra. Žemė ir kultūros vertybės po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose rodoma tikrąja verte.

Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą metodą pagal konkrečius materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvus, patvirtintus teisės aktų nustatyta tvarka. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmosios dienos. Nusidėvėjimas nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio, kai naudojamo ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos. Ilgalaikio materialiojo turto likvidacinė vertė lygi nuliui.

Muziejuje nustatyti tokie naudingo tarnavimo laikotarpiai pagal turto grupes:

Ilgalaikio materialiojo turto grupė	Naudingo tarnavimo laikas, metais
Pastatai	4 – 90
Infrastruktūros ir kiti statiniai	5 – 30
Mašinos ir įrenginiai	2 – 5
Transporto priemonės	3 – 4
Baldai ir biuro įranga	3
Kitas ilgalaikis materialusis turtas	1 – 5

2.4. Biologinis turtas

Biologinis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka biologinio turto sąvoką ir visus biologinio turto pripažinimo kriterijus, pateiktus 16-ajame VSAFAS „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“.

Pirminio pripažinimo ir paskesnio vertinimo metu biologinis turtas įvertinamas ir finansinėse ataskaitose parodomas tikrąja verte arba įsigijimo ar pasigaminimo savikaina, jei neįmanoma nustatyti turto vertės.

2.5. Atsargos

Atsargomis laikomas įstaigos trumpalaikis turtas, kuris naudojamas veikloje ir atitinka atsargų apibrėžimą, pateiktą 8-ajame VSAFAS „Atsargos“.

Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo (pasigaminimo) savikaina ar grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė.

Atsargos gali būti nukainojamos iki gryniosios galimo realizavimo vertės tam, kad jų balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti šias atsargas pardavus, išmainius, paskirsčius ar panaudojus. Kai atsargos parduodamos, išmainomos ar perduodamos, jų balansinė vertė pripažįstama sąnaudomis to laikotarpio, kuriuo pripažįstamos atitinkamos pajamos.

Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventorių. Atiduoto naudoti inventoriaus vertė iš karto įtraukiama į sąnaudas. Naudojamo inventoriaus kiekinė (ir vertinė) apskaita tvarkoma nebalansinėse sąskaitose.

2.6. Finansinis turtas, gautinos sumos ir finansiniai įsipareigojimai

Finansinio turto apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 14-ajame VSAFAS „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“ ir 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“.

Muziejaus finansinis turtas yra skirstomas į ilgalaikį ir trumpalaikį.

Gautinos sumos:

Gautinos sumos pirminio pripažinimo metu yra įvertinamos įsigijimo savikaina.

Kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas, po vieno metų gautinos sumos įvertinamos amortizuota savikaina, per vienerius metus gautinos sumos – įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Finansiniai įsipareigojimai:

Muziejaus visi įsipareigojimai yra finansiniai ir skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius.

Pirminio pripažinimo metu finansiniai įsipareigojimai įvertinami įsigijimo savikaina.

Kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas, ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai įvertinami amortizuota savikaina, trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – įsigijimo savikaina.

2.7. Finansavimo sumos

Finansavimo sumos – tai įstaigos iš savivaldybės ir valstybės biudžetų, kitų išteklių fondų, Europos Sąjungos (finansinė parama), Lietuvos ir užsienio paramos fondų gauti arba gautini pinigai arba kitas turtas, skirti įstaigos įstatuose nustatytiems tikslams pasiekti ir funkcijoms atlikti bei vykdomoms programoms įgyvendinti.

Finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti gaunamos kaip nemokamai gautas ilgalaikis turtas arba atsargos, įskaitant paramą, arba kaip pinigai, skirti ilgalaikiam arba trumpalaikiam nepiniginiam turtui įsigyti.

Finansavimo sumos kitoms išlaidoms kompensuoti yra skirtos ataskaitinio laikotarpio išlaidoms (negautoms pajamoms) kompensuoti. Taip pat finansavimo sumomis, skirtomis kitoms išlaidoms kompensuoti, yra laikomos visos likusios finansavimo sumos, nepriskiriamos nepiniginiam turtui įsigyti.

Gautos ir perduotos kitiems viešojo sektoriaus subjektams finansavimo sumos įstaigoje sąnaudomis nepripažįstamos. Perdavus finansavimo sumas kitiems viešojo sektoriaus subjektams, mažinamos gautos finansavimo sumos. Gautos ir perduotos ne viešojo sektoriaus subjektams finansavimo sumos registruojamos kaip įstaigos sąnaudos, kartu pripažįstant finansavimo, kuris buvo skirtas šiam tikslui, pajamas.

2.8. Atidėjiniai

Atidėjiniai pripažįstami ir registruojami apskaitoje tada ir tik tada, kai dėl įvykio praeityje įstaiga turi dabartinę teisinę prievolę ar neatšaukiamą pasižadėjimą ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ištekliai, o įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta.

2.9. Pajamos

Pajamų apskaitai taikomas kaupimo principas. Finansavimo pajamos pripažįstamos tuo pačiu laikotarpiu, kai yra patiriamos su šiomis pajamomis susijusios sąnaudos.

Pajamos, išskyrus finansavimo pajamas, pripažįstamos, kai tikėtina, kai įstaiga gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą ir kai įstaiga gali patikimai įvertinti su pajamų uždirbimu susijusias sąnaudas.

Pajamomis laikoma tik pačios įstaigos gaunama ekonominė nauda. Įstaigos pajamomis nepripažįstamos trečiųjų asmenų vardu surinktos sumos, kadangi tai nėra įstaigos gaunama ekonominė nauda.

Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, t. y. kurį suteikiamos paslaugos ar parduodamos prekės nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

2.10. Sąnaudos

Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su tam tikrų pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą laikotarpį, kada buvo patirtos.

Sąnaudų dydis įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų arba jų ekvivalentų suma.

2.11. Apskaitos politikos keitimas

Muziejus pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti įvairių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia muziejaus finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto ir pinigų srautų keitimosi tendencijoms nustatyti.

Muziejus pasirenka ir taiko apskaitos politiką remdamasis nuostatomis, pateiktomis 1-ajame VSAFAS „Finansinių ataskaitų rinkinio pateikimas“. Ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių pripažinimo, apskaitos ar dėl jų atsirandančio turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų vertinimo apskaitoje pakeitimas yra laikomas apskaitos politikos keitimu.

Apskaitos politika keičiama dėl VSAFAS pasikeitimo arba, jei kiti teisės aktai to reikalauja. Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose parodomas taikant retrospektyvinį būdą, t. y. nauja apskaitos politika taikoma taip, lyg ji visada būtų buvusi naudojama, todėl pakeista apskaitos politika yra pritaikoma ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams nuo jų atsiradimo. Poveikis, kurį daro apskaitos politikos keitimas einamojo ataskaitinio laikotarpio informacijai ir darytų ankstesnių ataskaitinių laikotarpių informacijai, registruojamas apskaitoje tą ataskaitinį laikotarpį, kurį apskaitos politika pakeičiama, ir parodomas einamojo ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių klaidų taisymo įtaka“. Šioje eilutėje yra parodoma apskaitos politikos keitimo poveikio dalis, susijusi su ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais. Lyginamoji ankstesnio laikotarpio informacija finansinėse ataskaitose pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama.

2.12 Apskaitos klaidų taisymas

Ataskaitiniu laikotarpiu gali būti pastebėtos apskaitos klaidos, padarytos praėjusių ataskaitiniu laikotarpių finansinėse ataskaitose. Apskaitos klaida laikoma esmine, jei jos vienos vertinė išraiška arba kartu su kitų ataskaitinio laikotarpio klaidų vertinėmis išraiškomis yra didesnė nei 0,5 % per praėjusius finansinius metus gautų finansavimo sumų vertės.

Ir esminės, ir neesminės apskaitos klaidos taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Apskaitos klaidų taisymo įtaka finansinėse ataskaitose parodoma taip:

jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija ir parodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija;

jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir parodomas veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesniojo laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama. Su esminės klaidos taisymu susijusi informacija pateikia aiškinamajame rašte.

3. PASTABOS

Aiškinamojo rašto pastabas sudaro lentelės ir tekstinė informacija, kuriomis paaiškinami reikšmingi finansinių ataskaitų straipsniai. Pastabos numeris nrodomas prie finansinių ataskaitų straipsnio, kurį ji paaiškina.

1 pastaba. Apskaitos politika ir apskaitinių įvertinimų keitimas, klaidų taisymas

2020 metais esminių klaidų taisymo nebuvo.

Per ataskaitinį laikotarpį apskaitos politika ir apskaitiniai įverčiai keičiami nebuvo.

2 pastaba. Informacija pagal segmentus

Informacija pagal veiklos segmentus pateikiama P2 priede pateikiama informacija apie praėjusio ataskaitinio laikotarpio veiklos segmentus. Sąnaudos per ataskaitinį laikotarpį lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu sumažėjo 68,1 tūkst. Eur. Daugiausiai sumažėjo darbo užmokesčio ir socialinio draudimo finansavimo sąnaudos ir sunaudotų ir parduotų atsargų savikainos sąnaudos. Sąnaudos sumažėjo dėl Vyriausybės priimtų sprendimų.

3 pastaba. Nematerialusis turtas

Informacija apie nematerialiojo turto vertės pasikeitimą perv ataskaitinį laikotarpį yra pateikta P3 priede.

2020 metais muziejus naujo nematerialiojo turto neįsigijo. Nematerialiojo turto, kuris yra visiškai amortizuotas, tačiau vis dar naudojamas veikloje, įsigijimo savikaina yra 15,8 tūkst. Eur.

4 pastaba. Ilgalaikis materialusis turtas

Informacija apie ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį pateikiama P4 priede.

2020 metais muziejus naujo ilgalaikio materialiojo turto įsigijo už 1,1 tūkst. Eur. Neatlygintinai gauto turto vertė – 354,0 tūkst. Eur (Siauruko muziejaus pastato renovacija). Taip pat buvo įvertinti muziejaus eksponatai – 413,0 tūkst. Eur.

Muziejus ataskaitinio laikotarpio pabaigoje turi turto, kuris yra nusidėvėjęs, bet naudojamas muziejaus veikloje, kurio įsigijimo savikaina yra 205.643,15 Eur.

5 pastaba. Atsargos

Informacija apie atsargų vertės pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį pateikiama priede P8.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Finansinės būklės ataskaitoje eilutėje medžiagos, žaliavos ir ūkinis inventorių sudarė: nesunaudotas kuras, įvairios žaliavos ir malkos – 6.038,31 Eur, neperduotas

ūkinis inventorių – 339,42 Eur. Eilutėje pagaminta produkcija, atsargos, skirtos parduoti (perduoti) sudarė – 44.597,06 Eur, tame tarpe leidiniai – 42.689,59 Eur, suvenyrai – 1.907,47 Eur.

6 pastaba. Išankstiniai apmokėjimai

Informacija apie išankstinius apmokėjimus pateikiama P9 priede.

Išankstiniai apmokėjimai tiekėjams už kurą 33,12 Eur ir už komunalinių ir ryšių paslaugas – 205,63 Eur ir kitoms paslaugoms – 741,85 Eur. Kitos ateinančių laikotarpių sąnaudos – 222,63 Eur, kurias sudaro spaudos prenumerata.

7 pastaba. Per vienerius metus gautinos sumos

Informacija apie per vienerius metus gautinas sumas yra pateikiama P10 priede.

Gautinos sumos už suteiktas paslaugas, pirkėjų išskolinimas už edukacines programas, kurių įsigijimo savikaina 166,10 Eur. Sukauptos gautinos sumos iš savivaldybės biudžeto: sukauptas atostogų rezervas – 61,3 tūkst. Eur, gautinų sumų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje už suteiktas paslaugas – 95,9 tūkst. Eur. Kitos gautinos sumos: gautini delpinigia – 478,19 Eur (UAB „Anrestas“), socialinio draudimo ir GPM permokos – 109,95 Eur.

8 pastaba. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Informacija apie pinigus ir pinigų ekvivalentus pateikiama priede P11.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje kasoje pinigų likutis – 0,00 Eur, banke biudžeto sąskaitoje pinigų likutis – 0,00 Eur, specialiojoje sąskaitoje – 394,32 Eur, pavedimų lėšų sąskaitoje – 664,49 Eur. Kiti piniginiai ekvivalentai – tai muziejaus bilietai ir pinigų priėmimo kvitai. Jų savikainos likutis sudaro 1.289,93 Eur.

9 pastaba. Finansavimo sumos

Informacija apie finansavimo sumas pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčius per ataskaitinį laikotarpį pateikiama prieda P12. Finansavimo sumų pergrupavimo stulpelyje yra pergrupuotas finansavimas, kurį finansavimo sumų davėjai perdavė kaip finansavimą kitoms išlaidoms, o muziejus panaudojo nepiniginiam turtui įsigyti.

Informacija apie finansavimo sumų likučius pateikiama priede P12.

10 pastaba. Trumpalaikiai įsipareigojimai

Informacija apie kai kurias trumpalaikes mokėtinas sumas pateikiama P17 priede.

Trumpalaikias mokėtinas sumas sudaro sukauptos atostoginių sąnaudos – 61.261,05 Eur.

11 pastaba. Kitos pagrindinės veiklos pajamos ir kitos pajamos

Informacija apie pagrindinės veiklos kitas pajamas pateikiama priede P21.

Pagrindinės veiklos kitas pajamas sudaro pajamos iš suteiktų paslaugų 161,9 tūkst. Eur.

12 pastaba. Pagrindinės veiklos sąnaudos

Informacija apie darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudas pateikiama priede P22.

Muziejaus etatų sąrašė esantiems darbuotojams darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos sudarė – 529,4 tūkst. Eur. Kitiems darbuotojams dirbantiems pagal terminuotas darbo sutartis – 18,7 tūkst. Eur.